

Šalomounovy ostrovy – golf mezi lidojedy

Text a foto: Jiří Kolbaba a Milan Bučík

Šalomounovy ostrovy jsou jedinou destinací na našem webu uvedenou, kde jsem nebyl a pravděpodobně tam už nikdy nepojedu.

Ale pojí se s nimi docela vtipná historka, o kterou se s vámi rád podělím.

Všichni určitě znáte Jirku Kolbabu, brněnského rodáka a známého cestovatele. Jirka je, snad to mohu říci, můj kamarád, poutavý vypravěč, oplývá pozoruhodným písemným projevem a je skvělý fotograf. Na jednoho člověka opravdu nadprůměrná kombinace. Když přijede někam vyprávět o svých toulkách, přiláká vždy do sálů nespočet fanoušků dalekých cest. A když si pustíte stanici Impuls, je ho tam často plné rádio.

Je to už mnoho let, kdy jsem Jirku v Brně potkal a vyslechl si zajímavá vyprávění z jeho posledních výprav. Když skončil tak mu povídám: „Víš Jirko, už jsem trochu zvolnil pracovní tempo a začal jsem více cestovat. Nevíš o nějaké exotické destinaci, kde bych tě mohl doprovázet?“ Jirka se zamyslel a povídá: „Něco bych pro tebe možná měl. Chystám se navštívit Šalomounovy ostrovy a chci dát dohromady malou skupinku nadšenců, kteří by jeli se mnou.“ Mám rád historii a představa, že bych byl třeba trochu opožděným svědkem místa a událostí památné bitvy druhé světové války o

Guadalcanal, mě přímo nadchla. Povídám: „Jirko, to se mi moc líbí. Připrav itinerář a rozpočet a pak se sejdeme a probereme to.“ S tím jsme se rozloučili a Jirka mě mezitím začal zásobovat informacemi, jak pojedeme a co vše bychom měli navštívit a vidět. Já mezitím doma jezdil prstem po mapě světa a představoval si, co všechno zažiju. Asi po dvou týdnech jsem dostal zprávu, že už to vše má pohromadě a můžeme to probrat.

Sešli jsme se v kavárně a začali jsme rozpočtem, byl sice trochu vyšší, ale řekl jsem si, že žijeme jen jednou a odsouhlasil jsem ho. Měli jsme přeletět sice starším, ale spolehlivým vrtulovým letadlem z Austrálie do Honiary, hlavního města Šalomounových ostrovů. Jirka povídá: „Po přesunu tam den dva zůstaneme, žije tam jeden známý – Jirka Holba a to je Čech a neoficiální honorární konzul České republiky na těchto ostrovech. Od něho dostaneme podporu a aktuální informace. No a potom se vypravíme na jeden malý přilehlý ostrov, kde strávíme asi týden. My budeme tak tři čtyři a bude tam s námi Bob a bude se o nás starat.“ Já na to: „Kdo je Bob?“ A Jirka: „Bob je místní domorodec a dobře to tady zná.“ Já povídám: „A co bude dělat?“ A Jirka na to: „Bude nám přece vařit. V poledne uloví nějakou rybu a večer, aby byla nějaká změna tak humra nebo velkou krevetku. A druhý den to udělá obráceně.“ Já jsem pokračoval se svými dotazy: „A co budeme na tomto liduprázdném ostrově bez supermarketů pít? Jirka opáčil: „Žádný problém. Pít budeme dešťovou vodu, kterou bude Bob od rána chytat do kornoutu z banánových listů. Taky nám postaví chatrč, kde budeme týden spát buď na zemi nebo na palmovém listí.“ Trochu mi povisly koutky, uvědomil jsem si, že má touha po dobrodružství má pravděpodobně nějaké hranice. Jsem pro každou srandu, ale večer u toho potřebuji pohodlnou postel, teplou sprchu a sklenku dobrého vína.

Přesto pokračuji v dotazech: „A je ten Bob spolehlivý?“ Jirka na to: „Samozřejmě. Bude večer i hlídat. Je velice obětavý a hodný.“ „ Než jsem se stačil uklidnit, tak Jirka pokračoval: „ Víš, Bobův táta byl sice lidojed, ale Bob už takové spády nemá.“ Okamžitě jsem si představil, jak vyhladovělý Bob drží noční hlídku a když mu začne kručet v břiše, tak o půl druhé v noci nahlédne do naší chatrče. My budeme tvrdě spát a bůh sud', co bude následovat. Jirka na mě viděl náznak zklamání a pokračoval: „ Vím, že máš rád dobré víno a myslím si, že vím jak by to šlo zřídit.“ „Ožil jsem a povídám - jak?“ On na to: „Asi pět kilometrů od našeho ostrova je přes úžinu další ostrov, kde nedávno postavili nový dobře zásobený hotel a Bob by nás tam na piroze převezl.“ Než jsem zareagoval, tak Jirka pokračoval: „ Bob je dobrý námořník a tu úzkou vratkou pirogu by určitě zvládl, i když jsou tam občas vyšší vlny. No a ještě abych nezapomněl, úžina je plná bílých žraloků.“

Jistě chápete, že dále už jsme pokračovali v jiné konverzaci a z naší plánované cesty jsem zbaběle vycouval.

Pro ty z vás, kteří by zde omylem zavítali nebo nedej bože ztroskotali, mám jednu výbornou zprávu. Na ostrově existuje v Honiáře pěkné golfové osmnáctijamkové hřiště!

Jirka mezitím Šalomounovy ostrovy navštívil třikrát a laskavě svolil, abych se s vámi podělil o jeho zážitky i pořízené fotografie.

Zde je jeho vyprávění z dané oblasti ...

"Američtí námořníci plují na Guadalcanal..." - to jsou slova táborové písně, kterou mě kdysi učil na kytaru vybrnkávat můj táta. Bylo to v dobách, kdy se nám straničtí ideologové snažili vnutit překroucenou historii. Prý se bojovalo jen na Dukle, u Buzuluku, Stalingradu. Někteří "přiznali", že Američané se objevili kdesi daleko za Plzní, ale přišli prý stejně pozdě.

Znalci historie 2. světové války už dávno vědí, že pacifické boje byly jedny z nejkrvavějších. Boji o Guadalcanal se říká Stalingrad Pacifiku. Rozum se brání přijmout informaci, že v tomto romantickém tyrkysovém ráji se před šedesáti lety houpala na hladině těla statisíců padlých hrdinů i agresorů. Jedna pláž na Guadalcanalu se jmenuje "Red beach", takovou barvu měl kdysi rajský písek pod palmami! Snad příliš neunavím, když válečné události stručně přiblížím.

Psalo se datum 7. srpna 1942, když desítky lodí s podporou letectva přivezly na strategicky umístěný Guadalcanal devatenáct tisíc amerických dobrovolníků z FMD (First Marine Division). Operaci řídil generál Vandegrift. Úkol - dobýt rozestavěné japonské letiště - byl neprodleně splněn. Byl to však začátek dalších krvavých bitev, které vešly do dějin 2. světové války. Co ale dělali pilní japonští stavěři tak daleko od Nipponu? Byli snad na bratrské výpomoci v akci "Z"? Nikoliv. Císařští si s fašistickým Německem v mnohém nezdali.

Sedmého prosince 1941 věrolomně napadli havajský Pearl Harbour a rozstříleli, co se dalo. Úspěch v Perlové zátocě jim zachutnal a postupně začali obsazovat další oblasti v rozlehlém Pacifiku. Šlo to rychle. Hongkong, Borneo, Malajsie, Singapur, Gilbertovy ostrovy, Nová Guinea, ale hlavně pro Američany důležité Filipíny. Žlutým to ale nestačilo, chtěli rozdrtit celou Havaj a Austrálii. Po počátečním otálení se Američané konečně vzchopili a začala předlouhá a velmi krvavá cesta vzduchem, na vlnách a poté hustými džunglemi stovek ostrovů v největším oceánu světa. Midway, Rabaul, Kavieng, Biak, Tarawa, Marshallovy ostrovy, Mariany (Saipan, Guam, Tinian) a přes zpět dobyté Filipíny stále blíž k císařským palácům krvelačného Tokia. Guadalcanal na této cestě znamenal veledůležitý bod. Několik dalších bitev v okolí ostrova připravilo statisíce amerických, australských, anglických a japonských matek o milované syny. Radost z toho měli jen nečekanými hody překvapení žraloci. Korálové moře, zejména mezi Guadalcanalem a ostrovem Savo, je dodnes poseto torzy desítek válečných lodí, letadel a nejrůznější munice. Ještě dnes si při potápění můžete vylovit neporušenou láhev vychlazeného, uleželého saké.

Na zdraví!

Ano, na zdraví jsem sám sobě a i Vám všem připíjel skvělým australským vínem při vyhlídkovém přeletu z papuánského Port Moresby do hlavního města Šalomounových ostrovů Honiary. Letěl jsem na východ, už dávno se východu nebojím. Naopak, moc jsem se těšil. Na velmi křesťansky pojmenované ostrovy jsem se asi po pěti letech vracel. Tenkrát se mně hluboce zapsaly do dobrodružně naladěného srdce.

Poté, co jsem z okénka letounu zachytil nejuvýchodnější výspy PNG, jakési Košice a Prešov někdejšího Československa, už jsem lačně vyhlížel stovky tyrkysových perel šalomounského archipelagu New Georgia Group. Tady jsem před pěti lety prožil ještě s přáteli nezapomenutelné robinsonovské dobrodružství v ráji zvaném Charapoana.

S mapou na klíně a se skleničkou lahodného moku z australských žírných vinic jsem se blížil přes 1000 kilometrů dlouhé souostroví k opěvovanému Guadalcanalu. Stín ocelového ptáka protnul ostrovy, městečka a vesnice těžko vyslovitelného jména: Mbarambarakakasu, Komunimbobolo. Jindy jsem se docela pobavil nad libozvučnými: Masamasa, Sambisumbi, Mondomondo, Kolokolo. Zasnil jsem se nad: Kukunda, úžasným Kolokundukunda a vše korunoval Wagina island! Sorry, prodávám, jak jsem od Hema Maps- Mapping the Pacific nakoupil. Doufám, že Vás šalomounský místopis pobavil tak jako mě. Vždyť já se často na cestách nemám ani s kým zasmát, fakt!

Letoun označoval gumovými stopami historickou ranvej Henderson Airfield, kterou si pro sebe, na pokyn císaře, připravovali synové Nipponu. Důsledná prohlídka ruksaku i fotobrašny se na této cestě už stala pravidlem. Terorismus a "Agricultural controls" definitivně změnily světové letecké cestování. Všichni do deset kilometrů vzdáleného města odjeli přistavenými taxíky. Já se vydal pěšky na nedalekou silnici. Mávnutí zaujalo uniformovaného bílého policistu s terénním Land Roverem. Při klidné jízdě ve vychlazené kabině mě obohatil o cenné informace. Třeba, že služby policie, celníků a vězeňské správy zajišťují kompletně australské úřady a jednotlivci. Teď, před volbami, jsou jejich jednotky ještě posíleny. Asi je to třeba. Někteří slabomyslní radikálové z odlehlejších provincií se ještě občas rozpomenou na slavná vítězství jejich dědů při tradičním lovu lebek. Před dvěma lety tak přišel o hlavu australský misionář. Dnes si udatní bojovníci vybíjejí geneticky nastřádanou bojovnost jen při tvrdých ragbyových bitvách. Naštěstí. A doufejme.

Před 500 lety to ale bylo jiné. Mendana de Neyra se při objevení ostrovů v roce 1567 asi příliš nezdržel a uvítací výbor jej naštěstí přehlédl. Jinak by je nemohl tak poeticky křesťansky pojmenovat. Domníval se totiž, že odsud král Šalomoun vozil do bájně země Ophir své neméně bájně poklady a zlato. Milý omyl.

O vulkanicky aktivní drsné souostroví se poněkud neúspěšně zajímali Španělé, Britové a dokonce i Němci. Krvelační Melanéšané však potřebovali dostát tradicím a tmavá hlava se v hustém hvozdě schová snáze než tvarohová kůže, nadto ještě s nordickou kšticí. Co nedokázaly setnout kamenné sekery, zvládly s přehledem samičky komára rodu *Anopheles* mravenci, pijavice, tropické bakterie a kdoví co ještě.

Důsledně saturován antimalariky, vodou a s póry ucpanými opalovacím krémem SPF 50+ podle australské normy jsem se vydal objevovat Honiaru (Naho Ni Ara znamená "místo severovýchodního větru"). Typicky roztahané, málo upravené město mě značně zklamalo. Lidé nejsou příliš milí a komunikativní, historie je překryta nevzhlednými produkty naší konzumní civilizace. Ceny jsou sice mírnější, ale stejně není moc co koupit. Podle zboží je jasné, že i zde vlastní obchody většinou lidé z oblasti Indočíny. Takové se prodává na tržištích od Papeete přes Peking až po Aš. A asi ještě dál. Nikdo zde nenabízí transport na místa historie, válečných bitev nebo na okolní ostrovy. Když ano, tak za ceny pro americké a japonské "válečné" turisty.

Na Šalomounovy ostrovy se příliš nelétá, a když, tak na Guadalcanalu se návštěvníci nezdrží. Pokračují do připravených resortů ve vzdálenějších provinciích. Nakonec jsem přesvědčil jakéhosi manažera z Visitors bureau a vzali mě rezavou kraksnou na pár vytoužených míst. Budu tak mít příležitost obohatit diashow o Šalomounech o nové snímky. Žádný zázrak, až na pár slušných palmových scénérií a snímků z trhu. Nejvíce asi zaujmou obrázky nahlovaných japonských a amerických zbraní. Už šedesát let jsou němými svědky krvavých událostí při dobývání a osvobození Pacifiku.

Návštěva Šalomounových ostrovů byla jakousi (kdysi povinnou!) exkurzí do "síně tradic". Jsem rád, že jsem ji viděl, ale příště určitě jinak. Příště to udělám tak jako při té první návštěvě před pěti lety. Na Guadalcanalu se nezdržím a raději budu pospíchat do tyrkysového ráje na New Georgia, Malaita, Santa Cruz, Santa Isabel.

Víte, kde na této planetě žije ostrovní národ, který byl přírodou obdařen bohatstvím, že si skoro každý může užívat doživotní, téměř bezpracný blahobyt? Pomohu Vám. To přírodní bohatství není ropa ani zlato, ale je to ten nejkvalitnější fosfát na světě.....Stále nic?

Tedy vězte, že tou Šťastnou pevninou je maličký ostrůvek (22km²) se jménem Nauru. O přírodní bohatství se dělí všehovšudy asi 10000 obyvatel.

Jak jsem řekl, za nečekané bohatství vděčí Naurané matce přírodě. V dávné historii zde totiž vymodelovala a z hlubin pozdvihla tzv. oxymoron, vysoký atol, na který po staletí kálely miliony mořských ptáků. Poté jej potopila a trus se smíchal s vápencovými usazeninami mořských polypů. Tento "pater noster" se několikrát opakoval, a tak vznikla vrstva nejkvalitnějšího fosfátu na světě. Pacifický Klondike. Nikoliv zlato, ale hnojivo zajišťuje Nauranům luxus a pohodlí.

Tak z tohoto ostrova Vám teď také píši.

Už při přistání bylo jasné, že až 80 procent ostrova není vůbec obyvatelných, vše je podřízeno těžbě. Spěšně si čtu v průvodci, že ostrov nic jiného neprodukuje, vše včetně vody se musí dovážet! Také o čerstvé potraviny zde prý nezavádím, pouze konzervované. No, ostatně nevádí, stejně jsem tuto cestu pojal jako odtučňovací. Nedávno jsem zběžně zjistil (běžel jsem okolo výlohy), že jsem už někde po cestě ztratil nezanedbatelné kilogramy. Asi se mně stěhují do gemmy, protože ta je stále těžší a těžší.

Psaní dopisují po nějakém čase, který mi dal nahlédnout do úplně nové reality. Tak především, Air Nauru asi krachuje, plánovaný odlet z ostrova vůbec neexistuje, pobyt musím zkrátit nebo o týden prodloužit. Volím tedy první možnost. Bojím se totiž zdejších cen a také se strašně těším do další destinace. Kiribati by měl být jeden z posledních pacifických rájů! Na letišti přesvědčuji jakousi úřednici ve stejnokroji Air Nauru, že mám na prohlídku málo času. Považte, ona mě naložila do svého auta a s manželem mě dvě hodiny po ostrově vozili. Viděl jsem za ten čas úplně všechno! A to, co jsem viděl, byl šok!

Ten ostrov je značně vybydlený, protože zásoby bájného pokladu se tenčí! Vše je špinavé a pod horou prachu a odpadků. Domy opuštěné, auta odložená (Romane, kdybys viděl, kolik se tu válí starých krásných landroverů!), prostě Sodoma, Gomora. Smutek a rozčarování je to, co mě ovládlo. Přesto jsem ale nafotil úžasné věci, protože interiér ostrova vypadá úplně jako povrch měsíce. Těžba se zde zasloužila o velmi fotogenické motivy.

Místní lidé jsou komunikativní a moc příjemní. Pochopitelně jsem pro ně velkou atrakcí. Většinou se diví, co zde dělám, prý budu asi jediný návštěvník. Žije zde několik Australanů, ale cestovatel?

No nic, zítra naštěstí přeletím. Nebylo by zde stejně nic k vidění, natož k focení. Jo, kdybyste viděli ten hotel, který mně vnutili. Jsou zde pouze dva a ten můj vypadá, jako by na něj včera zaútočila Hirohitova vojska. Zatím nejde elektřina ani neteče voda. Prý se to ale večer zlepší.

Opět se potvrzuje, jak je to cestování skvělé. Na vlastní kůži se přesvědčíte, jak to s tou planetou opravdu je. Jen doufám, že si dnes budu mít příležitost smýt z té kůže usazený fosfát. Vždyť je to vlastně ptačí trus a v takovém, pokud nejste skřivan, vrabec nebo orel, se spí docela nepohodlně.

2/2/2019

